

ART i SPORT

Any I. — Girona 7 Març 1915. — Núm. 5

Preu de cada exemplar: 10 cèntims

“ART i SPORT” Revista quinzenal
Direcció i Administració: CALDERERS, 21, p.—S'admet col·laboració. No s'
tornen els originals. Dels treballs que se'ns remeti, en son responsables
llurs autors.

Literatura

Glosari

L'ÀNIMA DELS POBLES

Ningú pot negar la grandíssima influència que exerceix la poesia en els pobles. En ella se vivifiquen i se personifiquen la religió i costums dels pobles; és la veu parlant de les afecions del cor.

Llegint l' història dels nostres avans-passats veurém sempre que aquells que cultivaren amb empeny sumo la poesia, son els que tenen més renom, son aquells de quins se'n té més notícia.

Heu 's aquí l' antigüa Grecia, la patria de les belles Arts, és d' aont se'n tenen més valiosos records.

D' allí ens resten els magnífics palaus aont s' hi celebraven les grans festes literaries, d' allí 'ns resten patriòtics cants-guerrers que feren que aquell poble lluités amb enemics de forces superiors a les seves encara que a la fi foren sub-jugats i vençuts per l' ínclita Roma en l' época de son floreixement.

En temps contemporanis els pobles que amb més relleu han heretat aquest art, son els de raça llatina, aont s' hi han creat més aimadors i cantadors de llur adorada Patria, aixó és, excel·sos poetes.

Es de creure, que la nostre Patria, l' idola-

trada Catalunya, será una de les que en segles futurs, adquirirá més trascendencia, perquè 'n ella hi resten les monumentals obres poètiques dels nostres insignes vates Verdager, Maragall i Guimerá, obres que al llegirles sempre s' hi experimenta aquell anhel tant ençisador d' enlairar la preuada terra aont s' ha nascut; obres que orientarán a altres poetes que acabarán d' embellir i daurar el magne i gloriós quadre de Catalunya, espill que s' hi emmirallarán els pobles civilitzats.

PHILOS

ESCLAT DE VIDA

A LA SIMPÁTICA
SENYORETA T. C. A.

Llargues estones t' he mirat vergonyosament, tement ésser descobert, sens que de tu, ni la més indiferenta mirada volgués posar-se amb mí. Per fi, era tant imponent el desitg que

sentia que eselatant mon cor d' una passió temps ha conreuada i ajudat per les sublimes notes d' un wals vienés, m' he atrevit a dançar-lo amb tu i t' he contemplat amb profund éxtasis, seduit per ton esguart de ninfa i ton pose virginal.

Un llarc silenci ha precedit a mes paraules que no podien eixir, embargades per l' impressió que he rebut recordant passats felissos; jorns sadollats d' una felicitat inconeguda enca-

ra per mí; començaments de primavera eternitçada per un tendre amor... A la fi hem parlat i s'intercalaven en mes pauses, sospirs de l'ànima que 's revelaven contra 'l silenci, respirant la passió que s'hi ofegava, i als compassos del wals se feien inseguibles, atret per una força esperitual que acariciava una esperança moltes voltes somniada.

Tos ulls de verge i amb una ingenuïtat captivadora, s'han fixat per a tota resposta amb mi, lluminant-me llurs raigs, febles per les tenebres d'una felicitat torbada, d'un goig immens, sublim...

S'extingiren les últimes notes de la dança i ens separarem lleugerament, com si amb greu recança, i una rialleta franca, sincera se dibuixava en llurs puríssims llavis mentres mon ànima plorava l'orfaneça d'aquell amor.

XILEF

AUBA DIES

L' AMOR DELS FILLS

Germanívolament aplegats, sostenien íntima conversació, un estol de captaires roda-móns. El més vell tenia la paraula. Era aquest, un d'aquells sers miserables, buits de rostre i d'habillament deplorable, que un hom ja hi endevina una vida de sofriments i de desenganys.

Amb veu trémola i llastimosa aixís s'expressava:—

—La felicitat! Per a mi si que ja desapareix... La misèria si que no 'm desampara mai; els que s'han allunyat de mi, detestant-me, han sigut els meus fills!... De ma terra he tingut

d' emigrar, sofrint fret i gana, perquè m' avergonyia sa crudeltat!... Tant que vaig lluitar per a fer-los homes...—

—...?

—Tots set estan acomodats. Les noies— quatre— se casaren amb hereus de bona posició; un dels nois, amb sa professió d'escrivent, defensa unes mesades que no baixen de trenta duros; el segón, és majordom d'una fàbrica, guanyant uns jornals dels que acomodan...—

Aquí callà el vellet per aixugar-se dos llàgrimes que traïdores li rodolaren rostre avall.

Un dels presents interrogà:

I el tercer fill, amb que se les campa?

—Aquest, — contestà l' abandonat pare desconçoladament, — siguent Administrador d' un Assil per a pobres...—

Oh! l' amor dels fills!

IDEAL

IMPRESIO

Hem trobava en una de les grans capitals del mon aont hi há espai suficient per a poguer gaudir de totes les grans maravolositats; capital aont m' hi retenia l' estudi de l' art amb quin hi cifrava totes les meves aspiracions i esperances.

Transcorria cert dia per un d'aquells carrers estrets, llargs, rónecs que talment semblen que no formin part de la gran ciutat, quant de sobte hem cridaren la atenció les mel·lodioses notes que eixien d' un piano instalat en un primer pis del que en naixia una claror tota misteriosa i melancòlica, quals notes m' impresionaren, fent-me esdevenir a la pensa l' inspirada armonia del *Nocturne en si bemol* de l' excels pianista i compositor polac Chopin. Jo no se pas quines eren les mans que interpretaven aquella composició que tant m' interessava i m' entusiasma i sens donarmen compte vaig anar seguint una a una les notes que feien naixer del piano aquelles mans desconegudes, però virtuoses que executaven tant bé la dita composició de Chopin. Extasiat vaig restar fins que 's finí aquell concert per mi improvisat...

Un mes després convalecent, de la malura que havia tingut i que segons el metge havia manifestat tot el meu malt podia haver estat produït per una emoció fonda, pasava junt amb un meu íntim amic de carrera artística per una barriada que no recordo el nom quan me sorprengué una vegada més aquelles notes inspirades del *Nocturne en si bemol* del excels Chopin, nascudes per unes mans desconegudes i virtuoses...

DUEVAR

Seguiu-la silenciosos, lentament; i tot seguit el séu caminar magestuós, aristocràtic, gracil, us interessará, sorprendent-vos veements anhels d'admirar son rostre que ja l'augureu perfecte. Pocs passos més i del desitj us trigarà llur realització.

Us donareu compte que 'ls vianants se la miren cobdiciosos i experimentareu gelos, com si ja fos tresor que us perteneixés.

Afanyós allargareu el pas, per alcançar-la i uns perfums de violeta us farán extremir i us sentireu covart. Moments indecisos. Confiareu amb vostre voluntat i, adelantant, un cop a ella us la mirareu tímidament, però amb amor... i ¡dolça realitat!: és bella, deliciosa...

Augmentará l'interés, mentres un somris sadollat d'ingenuitat exquisita, descobrireu a sa faç, somris d'infant, que trasmudant-vos, us farà extremir a vos tot home!

Uns ulls que us parlarán de coses dolces, molt desitjades, per els cors joves i uns llavis que tempten, tempten... us farán sentir la gaudança de l'estimar.

Vostra passió, regnarà amb tota plenitud, confortantvos, alenat-vos per declarar-vos-hi...

...Més ¡oh desil·lució! Amb riulla franca i expresiva s'hi atança un jove militar; «guerre-ro» com el pare d'ella; com els germans d'ella... Es son promés!

Quedareu enterat de que prompte 's casen i us allunyaren desconhortat, trist, però amb l'esperança d'adquirir una bellesa com ella, que tant haguero apreciat, i que bé pot correspondreus.

N'hi há tantes!...

* * *

Paulatinament, seremoniosament avança...

Passa pél mitj de la Rambla, malgrat tenir son hostatge sota les clàssiques voltes.

Es gentil; de mirada lluminosa que deixa en descobert somnis venturosos.

Avança paulatinament, seremoniosament, amb les mans dins llur «manguito» nevat, com sa faç; lliri blanc, pur, encisador...

Ans d'entrar a llur casal mira 'ls passejants cándidament...

Cap amor ha sotmogut encar son cor tot puresa.

* * *

Seriós i ben plantat. Vesteix correcte i fins amb elegancia.

Abtitut, disposició, probitat, son qualitats que per sí reoneix. Vinticin anys desempenyá un càrreg públic, fent-se mereixedor de grans amistats i simpaties per llur pulcritut i acert, amb que 'l desempenyava.

Conseqüent aimant i creient de la llei; coneix més ell les lleis que cap jurisconsult.

Regidor de valúa, digne, democràtic, que delibera sempre amb justicia. — Calorosos debats l'hi há valgüt aquesta manera d'obrá. —

Es un dels verdaders republicants que creient amb En «Pozo», cregué amb el diable! Però creu que s'implantarà la República... — Quán?

Es un dels ciutadants que malgrat son saber, honradés i conducta intetxable té també 'ls seus temibles enemics, podé per enveja o ignorancia d'aquests. No hi há dret!

ARRANJAMENT

PER JOAN GOMEZ

(Continuació)

V

A fi del segle IX Ramón de Berenguer cedí el comtat de Gerona a la seva muller Na Er-

mesindis quina doná els drets de nostre ciutat en el seu net Ramón, cedint-los aquest a l'any 1.053 a sa esposa Na Almodis.

A la mort de Ramón de Berenguer anomenat, *El vell*, entraren a governar els seus fills Ramón Berenguer, *cap d'estopa*, i Berenguer Ramón; repertint-se 'l comtat a l'any 1.077 corresponguent Barcelona al primer i gran part de Gerona al segon.

L'ambició que sentia Berenguer Ramón per son germá feu que un dia anant aquest de casera prop d'Hostalric fos per ell assassinat. El cos de *Cap d'Estopa* fou traslladat a Gerona havent sigut enterrat a la nostre Catedral. Els seus restes se conserven en un sepulcre ogival situat sobre la porta de la sagristia de dita esglesia; en la part oposada del mateix, s'hi troba el de llur esposa.

(Seguirá)

Teatralia

NOSTRES AFICIONADES NOTABLES

PILAR BOL.—*A més d'artista, bella, elegant, simpática, és l'aficionada que 'ns plau presentar avui a nostres favoreixedors i que 'ns honora la primera plana.*

Maravellable's la carrera artística de la Srta. Bol. Encara no tenia 14 anys quan feu son debut en el «Centre d'Unió Republicana», amb les obres «L'orgull del gech» i «Permetim»; i ja des d'alleavors demostrá reunir bones qualitats per el conreu de l'art de Talia. Actualment més que bones son immillorables, havent evidenciat en els diferents auditoris, aont s'ha donat a coneixer, guanyant-se sempre, les simpaties de tots ells.

Nombrosíssimes son les obres que té representades, però sols necessitarém citar algunes d'elles, perquè quedí probada la meritoria tasca d'aquesta aficionada.

Les seves predilectes son: «Terra Baixa», d'En Guimerá; «El Pati Blau», d'En Rosiñol; «La Toseca», d'En Sardou; «El Misteri del Dolor», d'En Gual; «Joventut», d'En Iglesias; «Passions troncales», d'En Planas; «Gent d'Ara», d'En Coca; «Absuelto...!» d'En Poggio, i «La Pilarica».

Nosaltres davant aquesta dama ingénua que tant val com a dona que com a artista, sentim una admiració gran, mentres reverentment l'hi adherim la més entusiasta salutació.

* * *
«CENTRE D'UNIO REPUBLICANA.— Els aficionats de la casa ens representarén el dia 21 del passat, la comedia en tres actes «La Tia de Carlos» amb una excel·lent presentació com acostuma aqueixa societat però amb una interpretació fluixeta degut a la manca d'ensaigs.

El paper de «Telesforo» confiat al Sr. Riera és sens dubte l'ánima de l'obra, a propòsit per a totes les situacions difícils, logrant-ho dit senyor. En Vila amb «Carlos» se li veia molta voluntat, però lluitava amb la poca pràctica a les taules i sort de tenir una butxaca aont posar-hi la má. L'Oliveras amb el «Jorge» a voltes bé i altres insegur. Amb Martínez i Verdaguier fora de tó. La part femenina discreta, apart la senyora C. Boix que estava quelcóm baixa, menjant-se les paraules.

Extranyém que aquests aficionats de valúa, tinguin preferència 'l castellá, tinguent que lluitar amb la falta de costum i exposant-se al fracás, i més havent-hi obres catalanes mellores que la representada.

* * *
«CENTRE MORAL.»—Amb una interpretació quelcóm deficiet, degut també a la manca d'ensaigs el dia 28 del transcorregut mes la «Secció Tallaví» posá en escena la comedia en dos actes traducció al catalá pels Srs. Folch i Rettmeyer «L'Agricultor de Xicago», obra que no fou de l'agrado de la concorrencia.

Per fi de festa el Sr. Martínez recitá acertadament el xistós monólec «Un municipal de punt» i el Sr. Frigola exhibí la xistosa pensada original «¿Qué voléu?» que plasqué, en gran manera, a l'auditori.

* * *
 Avui a la tarde se representará en el «Centre Moral», les obres «Sirena» i «Cura de Moro»; i a la nit en l'«Unió Republicana», «La Revoltosa» i «El Santo de la Isidra».

CORRESPONSALIA

VILAJUIGA.—Devant gran concorrencia i amb una interpretació més que acceptable una secció d'aficionats d'aquest poble posá en escena en el saló-teatre de «Les Huries» el joguet cómic «Coincidencies» original del jove autor l'Emili Saleta. La senyoreta Mercés Arlá n'eixí molt airosa posant en relleu les bones qualitats que té per el teatre. En Riera treballá amb justesa i elegancia; en Coll complí amb el seu

NOSTRES GENTILESES

Teniu en vostre bust, gracia infantina,
 en vostres ulls, l' esclat d' una passió;
 faç blanquívola de verge divina
 en la solemnial hora d' oració.

Esperitualitzada sou i embellida,
 manifest de vostre ànima grandiosa
 que en el cor deix oberta una ferida
 que per molts jorns ne permaneix desclosa.

Sou daurat estuig, curull de virtuts
 que naixer ens fá viues inquietuts;
 gentil sou, encisadora i honesta;

delicada, flexible, somniadora,
 com Poeta que fervorós adora...
 gemada i tendrívola com ginesta.

comés. Els directors Srs. Bonaventura Pons i Eusebi Isern foren molt felicitats per l'acert en que dirigiren l'obra.

JOSEP M.ª FALGUERAS

* * *

PALAFRUGELL.—En l'«Ateneu Palafrugellenc» s'han posat en escena les obres «El Tresor», d'En Josep Morató i «La sala de rebre», havent-se distingit en el desempeny de sos respectius papers les senyoretas Morera i Durán i els senyors Llavià, Capellà, Gruart, Morató, Paguina, Bossina, Miquel i Puig.

* * *

CELRÀ.—El dia 28 del passat mes els aficionats de «L'Amistat» representaren en aqueix poble la gran obra den Sardou «La Tosca» que per les moltes vegades que la tenen ja representada hi donaren una execució brillant, distingint-se la Srta. Boix i els Srs. Barnardes, Mitjà, Capdevila (J.), Julià, Capdevila (M.), Roure i Sanchez.

També donaren a conèixer les comedies «Els mals esperits» «La manta» i «L'ànima en pena».

* * *

BONMATÍ.—En aquesta colonia també hi há un estol de joves que's desvetllen per la dignificació del Teatre; aixó ens alegra i ens fa creure, optimistes, que'l Teatre, encar no pot morir, que ha de viure eternament, mentres hi aixin aficionats que, sentint-se patriòtics, treballin desinteressadament per la vivificació del Temple educatiu dels pobles.

I, el dia 28 ho demostraren els aficionats de Bonmatí amb la perfecte presentació del drama «Un Jefe de la Coronela» i la comedia «La carretera nova». L'execució a càrreg dels senyors Pedrosa, Coll, Macià, Pedragosa, Ferragut, Canals, ajustadíssima.

El Sr. Jolis, fundador i ànima de la secció se mostrá tot un actor, logrant en els moments més difícils, cautivar i impressionar al' auditori que l'aplaudí calorosament, D'ell, poden molt apendra els restants aficionats.

La Srta. Bol, com sempre, cumplí bé, havent sigut molt aplaudida.

Avant i no desmaiá!

NOSTRE CONCURS DE BELLESES

Ans que tot, debem fer constar nostre gran satisfacció per l'inesperat éxit que ha alcançat el Concurs de Belleses; i l'expressió d'agraïment a tots els lectors que hi han contribuït amb llurs vots, evidenciant l'admiració que senten per nostres donzelles.

Com anunciavem, avui verificarem l'escrutini; i en el nombre proper donarem a conèixer a les tres senyoretas que resultin elegides Regines de la bellesa, que serán tres veraders prodigis en bellesa i en virtuts; un pom d'exquisites flors, de flaires virginals, que per a nosaltres voldríem!

COMPANYIA SANCHIZ-FERRER

Durant la temporada de Pasqua, actuará en el Teatre Principal d'aquesta ciutat, la companyia d'alta comedia que dirigeix el primer actor Francese Sanchiz i de quina forma part la primera actriu Mercé Ferrer, ambdós artistes ja coneguts per el nostre públic.

Les obres que's proposen posar en escena, amb tota propietat, serán els darrers estrenes que han tingut lloc a Madrid i a Barcelona.

Es d'esperar que l'intellectualitat gironina, correspondrà l'esforç, d'aquesta categòrica companyia.

«LES PASSIONS» AL PRINCIPAL

Se'ns assegura que'l dia 19 del corrent, festivitat de Sant Josep, tindrà lloc en el «Teatre Principal» una funció de gala, representant-se per notables aficionats d'aquesta localitat, dirigits per l'intel·ligent jove E. Mariner, el drama, en tres actes «Passions Troncades», del jove autor i nostre bon amic, En M. Planas Marull; qual obra en el dia de son estrene assolí un afalagador éxit. No hi faltarem.

UTILITAT DEL FOOT-BALL

DE FORA.—F. C. PATRIA @ GERONA-SPORT

Varis facultatius de renom, han aconcellat en moltes ocasions, que se practiqui quiscun Sport per la perfecció orgànica de la persona, recalcant que 'l més apropiat per reforçar-se i desenrotllar-se convenientment és el Foot-ball.

Es aquest, doncs, l' Sport que aventatja 'ls altres per son continuu accionar i que a més de confortat el cos facilita el respir habituant als pulmons a una respiració ràpida, i fent que esdevinguin resistents.

Es evident, també, que practicant el Foot-ball des de l'adolescència, els nois creixin robustos, forts, ágils, qualitats que quan son homes els hi serveixen per el sosteniment de la familia.

Després de tants atractius, que reuneix el Foot-ball, és un divertiment, molt agradable, tinguent aixís doble ventatja perquè distreu i reforça a la vegada.

No deixeu, jovent, de fomentar-lo amb afició i constancia que és el medi per a millorar nostra raça, prou decaiguda, i per a posar-la 'l nivell dels que avui ens sobrepujen.

KRIKER

* * *

El diumenge passat tingué lloc a Cassá de la Selva un match de foot-ball amistós entre 'l primer team del «F. C. Patria» de l'esmentada vila, i el segón del «Gerona-Sport» d'aquesta ciutat. A les ordres del referée Sr. Torrellas s'alinearen els equippers de la següent manera:

«Gerona-Sport».—Peric, López, Bartrina, Peric (A.), Sabat, Matías (cap.), Nadal, Hors, Sastre i Jordá.—«F. C. Patria»: Cristiá (cap.), Josep, Conillera, Dausá, Estañol, Domingo, Preses, Viñoles, Oliver, Pagés i Giberta.

Després d'algunes jogades molt interessants resultaren vencedors els del «Patria» per 2 goals a 1. Sobresortiren del «Patria» Oliver,

Cristiá, Pagés i Giberta i del «Gerona-Sport» Sastre, Sabat i Hors.

Acabat el match els jugadors foren obsequiats amb un esplendit lunc.

KRIKER

* * *

Avui se traslladarà el primer equip del «Gerona Sport» a Sant Feliu de Guíxols per verificar un match de foot-ball amb el primer del «Ateneu Deportivo» d'aquella ciutat.

CORRESPONDENCIA

Gim.—Els seus «Crepulcles» se publicaran. Escriu molt bé vosté.

M. Pagés.—(Barcelona) L'import de subscripció és de 1 pta. trimestre que pot enviar en segells de correu.

J. Durán de Sies.—Mirarém de complaurel. Algún dels seus versos ens agrada.

P. Costa.—(Barcelona) Obren en nostre poder els segells.

Hem rebut moltes lletres encoratjadores de felicitació per nostre tasca empresa.

A tots grans mercés.

<p>CALDERERÍA DE Francesc Clará Especialitat en l'arregló de bombes, canyeries, etc., etc. Calderers, 21</p>	<p>CINE GRAN-VIA Projeccions de gust i art Gran-Via, 1</p>	<p>SABATERIA DE Narcís Bosch Calçat extra. — Especialitat en les mides. Progrés, 4</p>
<p>Hotèl Peninsular Teléfon interurbá 3, PROGRÉS, 3</p>	<p>AMERICAN BAR DE MIQUEL MONTAÑA ESMERAT SERVEI Rambla Alvarez, 11</p>	<p>Coliseo Imperial Gran Café servei a la perfecció Plaça Independencia</p>
<p>!! FUMADORS !! ES EL MELLOR</p>	<p>GRAN BAÇAR DE SASTRERIA EL FARO de Joan Prat Plaça Constitució, 12 i Ciutadans, 1</p>	<p>Bar Norat GRAN CONFORT SERVEI INCOMPARABLE RAMBLA</p>
<p>Perruqueria Higiénica de PERE GRANÉS Pujada del Pont de Pedra Servei inmillorable Massatges Americans</p>	<p><i>Celler Llach</i> <i>Ciutadans, 22</i></p>	<p>L'Asseguradora del Vallés Segurs sobre enfermetats Agent general en aquesta provincia: Josep Frigola Progrés, 27, 2.º 2.º</p>
<p>FÁBRICA DE CURTITS DE Miquel Ferrer Articles per a viatge i Sport Ciutadans, 6</p>	<p>TALLER DE BICICLETES DE JOSEP SURROCA Es venen i es llogan máquines a preus econòmics Mercaders, 7</p>	<p>Gran Sastreria "Smart" Especialitat de trajos per a "spormans" J. FERNANDEZ Ciutadans 18.</p>